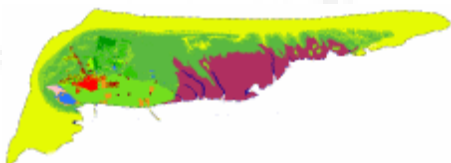

It Skiermuontseach, 1-2-3 oktober 2010.

(Frans van Maurik)

Fier, heel fier fan't drokke livven, mooi de gotte see ferbeeun, leit in plak dat us so nooi is.....
Ver, heel ver van het drukke leven, met de grote zee verbonden, ligt een plek die ons zo dierbaar is.....

Dat zijn de eerste drie regels uit het eerste couplet van het volkslied van Schiermonnikoog. In de volle context hebben die betrekking op de eilanders maar als niet-eilander kun je daar ook wel gevoel bij hebben. Ik in ieder geval wel. Vanaf de drukke Randstad moet je met de auto een behoorlijk aantal kilometers overbruggen om in de buurt van het eiland te komen. Maar de bootreis er naar toe zorgt ervoor dat de echte drukte verdreven wordt. De zilte zeelucht, de geur van drooggevallen wad, het geluid van de golven die op de boeg van de boot breken en natuurlijk de roepende meeuwen maken het gevoel compleet.

Vlucht Brandganzen boven Westerplas

Foto: Claude van der Neut

Deze keer vloog er tussen de roepende meeuwen een meeuw met een afwijkend profiel. Lang gerekt lichaam met lange snavel, lange smalle vleugels en ook in grootte was het verschil met de hem omringende zwevers duidelijk zichtbaar. Een Jan van Gent. Dat was althans mijn eerste gedachte maar hij was net zo grijs als al die andere juveniele gevleugelde kompanen die rondom de boot zeilden. Het gekke bij mij is dat wanneer ik een dergelijke vogel op grote afstand waarneem, de herkenning makkelijk definitief te maken is dan wanneer ik hem op korte afstand zie. En deze was echt dichtbij. Meer dan 15 meter kan het niet geweest zijn. Een uitgelezen kans voor de gevoelige plaat (sensor), ware het niet dat mijn fototoestel nog in mijn rugzak zat en die niet snel tevoorschijn kon halen omdat de band van mijn verrekijker verward raakte met de band van mijn rugzak. Met lede ogen moest ik constateren dat de Jan van Gent afstand nam van de boot. In luttele tijd hing hij vervolgens ver achter de boot en met de verrekijker kon ik nog zien hoe hij zich op de wind steeds verder liet terugvallen. Jammer maar hopelijk een goede voorbode voor wat komen ging.

Eenmaal op het eiland gingen we, zoals gebruikelijk, met de bus naar het dorp en werden we bij ons onderkomen "Binnendijken" opgewacht en begroet door onze

Geen sneeuwgorzen maar wel een mooi stukje duin

Kijken over wad bij haven

Parasolzwammen

gastheer. De kachel was heerlijk comfortabel op temperatuur gezet en de boodschappen voor de eerste dag stonden ook al klaar. Weliswaar niet in de ruimte zoals was besproken maar bezwaarlijk was dat niet gezien het feit dat deze ruimte groter en dus comfortabeler was.

Schiermonnikoog is uitgeroepen tot de mooiste plek van Nederland en dit kleine eiland kun je het best verkennen op een (schier)fiets van Soepboer. "Kwaliteit voor een redelijke prijs" en daar hebben ze er maar liefst 4000 van. En voor die redelijke prijs konden we ook nog gratis gebruik maken van een fietstas. Wat wil een mens nog meer.

Juvenile Zilvermeeuw of toch Mantelmeeuw?
Foto: Frans van Maurik

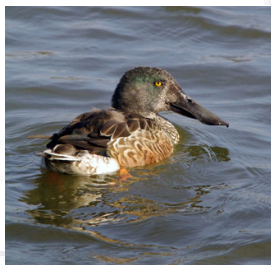
Wat we nog meer wilden waren natuurlijk zeldzame soorten vogels maar dat zou goed zoeken worden. Op de gebruikelijke informatiekanalen hadden we al kunnen zien dat er geen bijzonderheden stonden vermeld en het ontbreken van echt goede vogelkenners in de groep werkt dan ook niet mee.

Toch had dit manco ook een positieve kant. Waar je normaal gesproken kan vertrouwen op het oordeel van een kenner moest je nu je eigen oordeel vellen. En dat valt niet mee. Zeker niet als het juveniele soorten betreft. Zoals bijvoorbeeld bij de Jan van Gent.

Daarvan kregen we uiteindelijk een bevestiging van een andere groep (Brabantse) vogelaars maar bij onze eerste stopplaats aan de oude (inmiddels nieuwe) haven werden we geconfronteerd met een groepje gorzen. De koptekening was onmiskenbaar; eerste indruk: Rietgors. Vervolgens wordt met overgave geroepen dat het IJsgorzen zijn. Twijfel! Boeken erbij, details bekijken, discussiëren, knoop doorhakken. Toch nog twijfels! Nog een keer kijken, details opnoemen, discussiëren, overtuigen, (met moeite) gelijk krijgen.

In hetzelfde groepje vertoonden zich ook zo nu en dan Tapuiten. Redelijk onmiskenbaar maar er was er ook een bij die iets meer rossig was. Eigenlijk ook onmiskenbaar maar dan wordt er Paapje geroepen. Twijfel slaat weer toe. Boeken erbij en ja, het zou kunnen. De oogstreep is niet overduidelijk; kan ook nog een 1^e winter roodborsttapuit zijn. Uiteindelijk vliegt hij weg en zorgt de stuit voor duidelijkheid. Een tapuit! Maar wel erg (egaal) rossig op de borst en buik.

Ondanks de twijfelgevallen hebben we de eerste dag af kunnen sluiten met een totaal van 75. Een mooi totaal.

Slobeend.
Foto: Claude van der Neut.

Geelgors.
Foto: Arnold Wierda.

Tapuit.
Foto: Claude van der Neut

Het mooie weer van de eerste dag was ons de volgende dag niet gegund. Regen was ons deel en behoorlijk ook. Op teletekst werd aangegeven dat het alleen de ochtend zou regenen en dat aan het eind van de ochtend het weer zou opklaren. Na twee uur gewacht te hebben (en de informatie van buienradar) werden de buien wat minder en hebben we de gok genomen de elementen te trotseren. Die gok viel niet goed uit. Het bleef regenen en hield niet eerder op dan toen we uiteindelijk Kobbduinen hadden bereikt. Onderweg hadden we geen enkele vogel gespot. Een wandeling door het gebied

leverde ook niets op en inmiddels was het tijd de inwendige mens te verzorgen. Gestopt werd bij het bakken van Kobbeduinen. Dit bakken vormt een eenheid met een ander bakken (één aan de kust en de ander meer landinwaarts) en zorgde er in vroeger tijden voor dat wanneer beide bakens op één lijn waargenomen konden worden de juiste richting kon worden bepaald. Bakens (of kapen) op meerdere plaatsen langs de kust vormden zo een geleidelijk.

Tapuiten, Kramsvogels en Koperwieken zorgden weer voor activiteit en spoorden ons ook weer aan om verder te gaan. Via de oostkant gingen we op weg richting haven. Aan het begin van de dijk (biologenpad) hadden we eindelijk weer leuke waarnemingen. Sperwer en Kiekendief maar ook een Smelleken en in de weilanden zat een Slechtvalk bijzonder op z'n gemak een prooi te verschalken. Geruime tijd heeft hij daar gezeten en in die tussentijd hebben zich nog twee andere exemplaren zich laten zien.

De zon was inmiddels weer tevoorschijn gekomen en in de verte konden we, boven het wad, grote wolken steltlopers zien vliegen. Te ver om te onderscheiden wat het zou kunnen zijn maar de vluchten met goudplevieren tekenden zich in het volle zonlicht bij het wenden mooi af en waren wel herkenbaar. Echt een mooi gezicht. Iets wat ik best wel eens van dichtbij zou willen meemaken.

De rest van de middag zou het bleke zonnetje onze verdere waarnemingen mooi belichten en voor anderen was het zonnetje een reden om een terrasje op te gaan zoeken en een drankje te nuttigen. Genieten dus.

Een deel van de groep Schiermonnikoog 2010.
Foto: Claude van der Neut

Zondag was het vroeg opstaan, ontbijten en opruimen om op tijd de boot te halen en de rest van de dag nog een paar leuke waarnemingen te kunnen doen rondom het Lauwersmeer.

Op de boot hebben we bekeken wat een aardige route zou kunnen zijn. Besloten werd de westkant te pakken aangezien in de Bantpolder Sneeuwganzen waren gemeld en Ezumakeeg een voor de hand liggende locatie is om leuke soorten te zien. De Bantpolder ligt op circa een kilometer afstand vanaf de boot. Direct de eerste afslag rechts brengt je op de parallelweg die je door de polder voert. Een Belgische medevogelaar attendeerde ons op een zeer vreemde 'eend' in de bijt tussen de grote groep Brandganzen. Hij had het grote lompe lichaam van een grauwe gans maar dan niet grauw maar donkergrijs. De nek grauw gekleurd overgaand in wit en rondom het oog een brede ring gelijk de Nijlgans. De snavel was donker met oranje gekleurde vlekken. Wie het weet mag het zeggen (een grauwe fase canadese nijlgans?). Nee, geen blauwe fase Sneeuwganzen; die hebben we later gezien. Drie stuks zelfs en een traditionele witte. Dit laatste exemplaar

Sneeuwganzen tussen Brand- en Grauwe ganzen

Foto: Claude van der Neut

kwam op redelijk korte afstand van ons, in het zonnetje tussen de brandganzen zitten. Schitterend hoe deze zich door de telescoop liet bekijken. Maar ook de blauwe fase exemplaren waren goed in de kijker te

krijgen. De moeite waard om ze even nader te bestuderen aangezien we het jaar ervoor een blauwe fase Ross Gans op schier hadden gezien. Een waarneming waarvan ik enkele weken geleden het bericht kreeg dat de vogel door de CDNA aanvaard is en daarmee de

eerste officiële erkende in Nederland. Best wel apart dus. Maar helaas, maar wat is helaas, het waren 'gewone' blauwe fase Sneeuwganzen. Sneeuwganzen zijn namelijk groter dan Ross Ganzen. Ook de nek is langer en de snavel van de Ross Gans is kleiner en heeft niet de donkergerande ondersnavel. Van de Sneeuwganzen zijn twee ondersoorten bekend: de Grote en de Kleine. Tot 1961 werd de blauwe fase ook beschouwd als een aparte ondersoort maar na genetische controle is gebleken dat het dezelfde soort is als de witte (die homozygoot recessief is) maar het resultaat is van een enkel dominant gen. Leuke waarnemingen dus waarbij ook nog het groepje Casarca's genoemd moet worden.

Als toetje twee Reuzensterns

De dag vorderde alras en besloten werd door te rijden naar Ezumakeeg. Bij het noordelijk kijkpunt troffen we een grote groep van diverse soorten eenden en steltlopers aan waarbij de waarneming van twee Reuzensterns apart vermeld mag worden. Half drie. Een mooie tijd om de terugreis te beginnen.

Het organiserende comité was al bedankt in het weekend maar bij deze wil ik nogmaals vermelden dat ook deze weekendexcursie zeer geslaagd is geweest en dat we ondanks het ontbreken van goede vogelkenners toch tot een gezamenlijke score van 104 over het gehele weekend zijn gekomen.

